

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

Development of Learning Package on Dhamma-Ovada 3 of Prathom Suksa
3 Students at Ban Nong Toom School, Kong Krailat District, Sukhothai
Province

พระณรงค์ฤทธิ์ ธีรวโร (ไผ่เรือง)¹ ชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์² และพระครูศิริภูรินิทัศน์³

Phra Narongrit Thirawaro (Phairueang), Chaowarit jongkatkorn And
Phrakhrusiriphurinithat

Received: March 11, 2024

Revised: May 15, 2024

Accepted: May 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม ($\mu = 25$) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ แบบทดสอบตนเอง แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยการหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท โดยใช้ร้อยละ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท โดยใช้การทดสอบ Paired-Sample t-test และการหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ คณะสงฆ์จังหวัดสุโขทัย; Sangha in Sukhothai Province

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ผลการวิจัย พบว่า 1) การหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1) 89.20/ (E_2) 82.27 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดการเรียนรู้, หลักธรรมโอวาท 3, เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research article were to create and find the efficiency of the learning package to compare the learning achievement before and after learning and to study the satisfaction of students towards the learning package. This was an experimental research. The target group was Prathom Suksa 3 students of Ban Nong Toom School ($\mu = 25$). The research instruments were the learning package, self-test form, satisfaction questionnaire, and learning achievement test. The researcher analyzed the statistical data by finding the efficiency of the learning package on Dhamma-Ovada using percentages, comparing the achievement before and after learning with the learning package on Dhamma-Ovada using Paired-Sample t-test, and finding the satisfaction of students towards the use of the learning package on Dhamma-Ovada 3 of Prathom 3 students using mean and standard deviation. The research results found that 1) the efficiency of the learning package on Dhamma-Ovada of Prathom Suksa 3 students at Ban Nong Toom School, Kong Krailat District, Sukhothai Province, which was developed, was effective according to the criteria (E_1) 89.20/ (E_2) 82.27, which was consistent with the standard criteria of 80/80, 2) the results of the comparison of learning achievement before and after learning of learning package on Dhamma-Ovada 3 of Prathom Suksa 3 students at Ban Nong

Toom School, Kong Krailat District, Sukhothai Province showed that the learning achievement after learning was higher than before learning, 3) the result of the study of the satisfaction of students with the learning package on Dhamma-Ovada of Prathom Suksa 3 students at Ban Nong Toom School, Kong Krailat District, Sukhothai Province, was overall at a high level of satisfaction (\bar{X} = 4.27).

Keywords: Learning Package Development, Dhamma-Ovada 3, Comparison of Learning Achievement

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และกระบวนการเรียนการสอน ต้องเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนร่วมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมสถาบันศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้บัญญัติในเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาหมวด 4 ตามมาตรา 22 ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจรวมทั้งความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ตามสติปัญญาและความสามารถของตนเอง การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทั้งนี้หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ยังให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นกำลังที่สำคัญของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาควรมีการ

ประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาและผู้จัดการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบวิธีการ ตาม ปรัชญา และความต้องการในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐาน โดยอาจสอดแทรก บูรณาการสาระวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าด้วยกัน ตาม แนวคิดหรือปรัชญาการศึกษาสภาพและบริบทที่มีลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ และควร ให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ โดยมีการประยุกต์วิธีการแก้ปัญหาใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่ต้องรู้จักนำวิธีการจัดการเรียนรู้ หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้ เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทบาทได้อย่างไม่มี ขีดจำกัดและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา (วิจารณ์ พานิช, 2556)

การจัดการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับยุค สมัย เพราะในยุคปัจจุบันการถ่ายทอดความรู้และการเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อย่างต่อเนื่องมีความจำเป็นที่ให้ผู้เรียนต้องศึกษาโดยใช้สื่อต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สร้างแรงกระตุ้น ความสนใจต่อการศึกษา ช่วยให้เกิดความรู้ใหม่ ผู้สอนเองก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจาก เดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ โดยเปลี่ยนผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ทำให้นักเรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ และปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น ผู้สอนจึงเป็นผู้แนะนำแนวทางให้กับผู้เรียน โดยต้อง ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจถึงจุดหมายหาวิธีการ เทคนิคการสอนเข้ามาช่วย และสรรหาสื่อการสอนที่ เหมาะสมกับยุคสมัย นวัตกรรมนั้นจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และนวัตกรรมที่สำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ (Learning Packages) คือ ชุดบทเรียนทางการศึกษาที่ผู้สอนออกแบบและพัฒนาขึ้น โดยการคาดการณ์ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

การจัดการเรียนการสอนในวิชาพุทธศาสนาที่อยู่ในสาระที่ 1 ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้นว่ามีความสำคัญต่อจุดมุ่งของหลักสูตร เพราะเป็นวิชาที่มุ่งเน้นการศึกษา ด้านศีลธรรม-จริยธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจจึงต้องอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้

ผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศาสนา มักเริ่มจากให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประวัติของศาสนาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาของศาสนานั้น ๆ แล้วจึงศึกษาหลักคำสอนของศาสนานั้น ๆ เป็นลำดับไป ในส่วนของการเรียนรู้นั้น นอกจากบุคคลจะต้องเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ แล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่สามารถจะช่วยในการปรับตัวหรือการดำเนินชีวิตได้ ก็คือการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา เพื่อส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต แนวคิด การนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน ใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น (นิคม แยมย์อ้อย และคณะ, 2566)

ปัจจุบันนักเรียนให้ความสนใจต่อพระพุทธศาสนาน้อยลง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีไม่หยุดนิ่ง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2556) และการจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาที่ผ่านมา นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาสาระมากมาย ซ้ำซ้อน โดยเฉพาะเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเรื่องสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งการเรียนรู้เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม เป็นเรื่องที่ยากต่อการทำความเข้าใจสำหรับนักเรียนในปัจจุบัน อีกทั้งไม่ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไม่สามารถเห็นความสำคัญและประโยชน์ต่อการเรียนได้ จึงเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (พรรณมา ดวงบุตร, 2559)

ในปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ก็ได้พบว่าเกิดปัญหาในลักษณะดังกล่าวเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ นางสาวปาริฉัตร อำพร ครูโรงเรียนบ้านหนองตม เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาที่ครูผู้สอนพบว่า มีปัญหามากที่สุด จากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองตม ไม่สามารถจะอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเกี่ยวกับหลักธรรมโอวาท 3 ได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งสื่อจะมาช่วยอำนวยความสะดวกสอนนั้นก็ยังมีเพียงหนังสือ หนังสืออ่านประกอบในการสืบค้นเพิ่มเติมก็เป็นเนื้อหาที่เก่า อ่านแล้วทำให้นักเรียนเข้าใจยาก ทำให้การวัดผลก่อนเรียน-หลังเรียนอยู่ในเกณฑ์เท่ากัน ในใบงานของนักเรียนก็ไม่สามารถอธิบายถึงหลักธรรมโอวาท 3 ได้อย่างชัดเจน (ปาริฉัตร อำพร, 2566, 27 กันยายน)

จากความเป็นมาของปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยจึงศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในปัจจุบันโดยในปัจจุบันมีการมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น และสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุด

การเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 หมายถึง การนำหนังสือหนึ่งเล่มหรือหลาย ๆ เล่มมาออกแบบใหม่ ให้อยู่ในรูปของชุดการเรียนรู้ สามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งตัวอักษรหรือตัวเลข รวมถึงภาพประกอบ โดยการประสานเชื่อมโยงสัมพันธ์ของเนื้อหาที่อยู่ในแฟ้มเดียวกันหรืออยู่คนละแฟ้มเข้าด้วยกันทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนสามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความต้องการไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (พระมหาพรเมธ ฐานวฑฒโก (นวลรักษา), 2561) จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเน้น ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบเชิงทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความพึงพอใจ ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของ

นักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 10 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษารายละเอียดทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับชุดฝึกทักษะ ตำรา และงานวิจัยงานวิจัยที่มี ผู้ศึกษาไว้เกี่ยวกับชุดฝึกทักษะ เรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนรู้ หนังสือเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดขอบเขต และความครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียน

3. ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 จำนวน 3 ชุด โดยได้ดำเนินการสอน ชุดละ 4 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 โดยมี องค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และทักษะ (Process) และให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

5. สร้างชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ในรายวิชาพระพุทธศาสนา การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 การวางโครงเรื่อง ผู้วิจัยกำหนดชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 จำนวน 3 เรื่อง

5.2 ชี้อนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ชุด นั้น แต่ละชุดมีองค์ประกอบ ดังนี้ ชุดที่ 1 การละเว้นจากความชั่ว ได้แก่ เบญจศีล ชุดที่ 2 การทำความดี ได้แก่ เบญจธรรม และชุดที่ 3 การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ได้แก่ การเจริญสติและสัมปชัญญะ

6. การหาคุณภาพชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 มีดังนี้

6.1 นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับการสร้างชุดการเรียนรู้ และด้านเนื้อหาสาระไปพิจารณาความสอดคล้อง

6.2 นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 มาปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน

6.3 นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเกาะนอก (ประชานุเคราะห์) จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 (ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร) โดยทำการทดลอง 1 : 1, 1 : 10 และ 1 : 100 จากนั้นนำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเกาะนอก (ประชานุเคราะห์) จำนวน 25 คน ในปีการศึกษา 2566 และนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 จากนั้นนำโรงเรียนบ้านเกาะนอก (ประชานุเคราะห์) ที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 ข้อ ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการทำวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิธีการสร้างแบบทดสอบ วิธีการหาคุณภาพแบบทดสอบ

2. กำหนดจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมาตรฐานและตัวชี้วัด

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบและจุดประสงค์ ความเหมาะสมของภาษา มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน -1 สำหรับข้อคำถามที่ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

5. นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผลการประเมินพบว่า คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ

6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

7. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน ข้อถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ โดยใช้วิธี Brennan

8. คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีความเที่ยงตรงในเนื้อหาได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 - 1.00 นำมาเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

9. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านเกณฑ์ และคัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน-20 (KR-20) (Kuder-Richardson 20)

10. จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มประชากรต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) แบบ 5 ระดับ ดังนี้

ความหมายของแบบสอบถาม

5 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะในการตั้งคำถามในแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ที่ผ่านการเรียนด้วยนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 สารการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.8813

4. จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้จัดกิจกรรมกับกลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเองใช้เวลารวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนตามขั้นตอน ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดการเรียนรู้ แต่ละเรื่องได้ดำเนินจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3. การทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการศึกษาแล้วให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบสอบถามชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหลังจากการทดสอบหลังเรียน

5. นำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการเรียน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีดังนี้

1. ผลการการสร้างความประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1) 89.20/ (E_2) 82.27 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.88)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1 89.20/ E_2 82.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ E_1 80/ E_2 80 แสดงว่าชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ที่ได้สร้างขึ้นเป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ และเป็นระบบอย่างสมบูรณ์ สอดแทรกด้วยเรื่องหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันโดยมีผู้เรียนเป็น เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวาทีศย์ อภิภูณโณ, วิทยา ทองดี และปานจิตร สุขมาลัย (2566) พบว่า 1) การพัฒนาชุดฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขาไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีประสิทธิภาพ 86.20/89.35

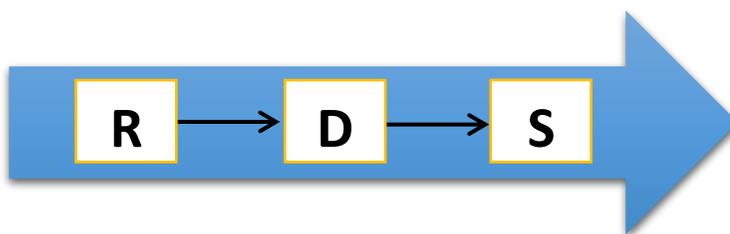
2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 25 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 5.84 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 19.47 ของคะแนนเต็ม และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 24.68 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.27 ของคะแนนเต็ม และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.78 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.50 ตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดัชนีประสิทธิผล 0.78 ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีอัตราสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเนื้อหาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นสื่อประกอบการเรียนได้ ปลุกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน พร้อมทั้งสร้างจินตนาการ เพิ่มความคิดสร้างสรรค์ สร้างจินตนาการเพิ่มคุณภาพของการคิด ได้รับความรู้ และข้อเท็จจริงใหม่ ๆ ริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ และให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 เป็นสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการดำเนินชีวิต ทักษะชีวิต พัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ก่อให้เกิดผลดีต่อส่วนรวมเป็นผู้มีความรู้ คุณคุณธรรม และเมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 มาเปรียบเทียบพบว่า มีความเชื่อมั่น โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5% ได้ค่า Sig (2-tailed) มีค่าต่ำกว่า 0.05 แสดงว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวรรณ ม่วงจันทร์ (2558) พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธีรภานท์บ้านโฮ่ง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักกรรม

โอวาท 3 ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ส่วนผลการประเมินเป็นรายข้อ นักเรียนมีความพึงพอใจในด้าน เวลาเรียนเหมาะสม ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาได้แก่ นักเรียนชอบกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม ($\bar{X} = 4.40$) เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ฯ แล้วรู้สึกมีความสุข เพลิดเพลิน และชุดการเรียนรู้ฯ ช่วยให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ สาเหตุที่นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้สอดแทรกหลักคตินิยมคำสอนที่นักเรียนควรรู้ โดยเนื้อหาเหล่านี้ได้มีการจัดเรียงอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบที่สวยงาม ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น และยังช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะทางการอ่านที่เป็นส่วนช่วยให้นักเรียนที่สนใจและใฝ่ในความรู้ และยังเป็นแหล่งความรู้เพื่อศึกษาหลักธรรมจากเนื้อหาวิชาในหลักสูตร จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหากษัตริย์ ภูริวฑฒโน (คำหงษา), สมปอง สุวรรณภุมมา และสมชัย ศรีนอก (2561) พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย” ปรากฏตามแผนที่ความคิด 1 (Mind Mapping) และคำอธิบาย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย” เป็นการวิจัยและ

พัฒนาและสรุป (Research and Development and Summarize : R & D & S) มีกระบวนการวิจัย 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 Research (การวิจัย)

R การสำรวจข้อมูลพื้นฐานและการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษานแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม และการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเป็นการจัดเตรียมเพื่อกำหนดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นและต้องการในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ข้องกับการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ส่วนการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เป็นการทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เป็นการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ประชากร โดยใช้แบบทดสอบตนเองก่อน/หลังเรียน การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) และนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการ วิจัยมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เช่น การวิเคราะห์หามาตรฐานด้วยวิธีมาตรฐาน (E_1) การวิเคราะห์หามาตรฐานด้วยวิธีมาตรฐาน (E_2) ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ความเที่ยงของแบบทดสอบ

ขั้นตอนที่ 2 Development (การพัฒนา)

D การสร้างต้นฉบับนวัตกรรมและปรับปรุงต้นฉบับ การสร้างต้นฉบับ เป็นการสร้างชุดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการย่อยแบ่งเป็น 3 ขั้น ได้แก่ การสร้างโครงร่างชุดการเรียนรู้ การตรวจสอบโครงร่างชุดการเรียนรู้ และการแก้ไขปรับปรุงโครงร่างชุดการเรียนรู้ ส่วนการปรับปรุงต้นฉบับ เป็นการวิเคราะห์ผลลัพธ์จากการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ โดยทดสอบความแตกต่างของผลการประเมินในแต่ละชุดการเรียนรู้ และนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 3 Summarize & Discussion the Research (การสรุปและการปรึกษาหารือ)

S การสรุปและการปรึกษาหารือ การเป็นการสรุปผลจากการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนการปรึกษาหารือ เป็นการประชุมปรึกษาหารือการดำเนินงานการวิจัย (Discussion the Research) เช่น 1) การนำเสนองานวิจัยในมิติเชิงลึกเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น 2) การนำเสนอว่าการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์มีปัญหา อุปสรรค หรือไม่อย่างไร 3) การนำข้อมูลข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้จากงานวิจัย ไปประกอบการดำเนินงานตามภารกิจอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในสถานศึกษาต่าง ๆ กำหนดให้มีการนำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาและการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียนเป็นเยาวชน เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีสู่สังคมที่อยู่ในครรลองคลองธรรมที่ดีได้ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนนวัตกรรมการศึกษา และชุดการเรียนรู้ ให้เหมาะการเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล เพื่อเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูผู้สอนสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปปรับเปลี่ยนรูปภาพ รูปแบบให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง
2. ครูผู้สอนสามารถนำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
3. ครูผู้สอนสามารถนำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมโอวาท 3 นี้ไปใช้กับนักเรียนด้วยการให้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิราวรรณ ม่วงจันทร์. (2558). *ชุดกิจกรรม เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธีรภานท์บ้านโฮ้ง*. (รายงานการวิจัย). เข้าถึงได้จาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=135168&bcat_id=12

- นิคม แยมย์้อย และคณะ. (2566). แรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียน ในศูนย์
ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 25(1), 31-38.
- ปาริฉัตร อำพร. (2566, 27 กันยายน). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของโรงเรียน
บ้านหนองคูม*. (พระณรงค์ฤทธิ์ ชีรวโร (ไม่เรื่อง), ผู้สัมภาษณ์).
- พรรณมา ดวงบุตร. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ด้วยการใช้วิธีการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
ที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี
เขต 2. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(1), 51-61.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2556). *ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะศาสนา
ประจำชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- พระมหาวรเมธ ฐานวฑฒโก (นวลรักษา). (2561) *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หลักธรรม
นำชาวพุทธ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมงคล อำเภอลำลูกกา
จังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม).
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวาทีภัย อภิปัญโญ, วิทยา ทองดี และปานจิตร สุกุมาลัย. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม.
วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม, 10(3), 241-254.
- พระมหาอภิพงศ์ ภูริวฑฒโน (คำหงษา), สมปอง สุวรรณภูมา และสมชัย ศรีนอก. (2561). พัฒนาชุด
การเรียนรู้เรื่องหลักธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร อำเภอมะนัง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย*, 5(1), 28-40.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์ สร้างห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ : เอสอาร์พรีนติ้งแมสโพร
ดักส์ จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การ
ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.